

Zkušební okruhy

k státní závěrečné zkoušce
z pedagogiky, psychologie a didaktiky
pro studenty

Učitelství odborných předmětů (UOP)

Během SZZ studenti prokážou:

- důkladné teoretické znalosti získané studiem odborné literatury
 - dovednost aplikovat tyto teoretické poznatky na řešení modelových pedagogických situací
 - schopnost najít souvislost mezi pedagogickou, didaktickou a psychologickou částí jednotlivých zkušebních okruhů
-

1.

- vysvětlíte postavení pedagogiky v systému věd, metody a odvětví pedagogiky
- popište základní modely vyučování (transmisivní a konstruktivní)
- vysvětlíte postavení psychologie v systému věd, metody a odvětví psychologie

2.

- charakterizujte biologické, psychické a sociální podmínky výchovy, konkretizujte je na profil žáka SŠ
- popište organizační formy vyučování (hromadné, skupinové, individuální)
- psychické procesy a stavy ve vztahu k procesu učení (představitost, tvořivost, myšlení, paměť, pozornost apod.)

3.

- objasněte a klasifikujte cíle výchovy, vysvětlíte jejich vztah k obsahu, podmínkám a prostředkům výchovy
- vysvětlíte důležitost diagnostikování a hodnocení žáků, popište metody hodnocení
- aktivačně motivační vlastnosti (pojem motivace, motiv, třídění motivů, potřeby, Maslowova pyramida) v aplikaci na motivaci žáků a učitelů

4.

- popište význam vzdělávání pro rozvoj osobnosti a společnosti
- analyzujte základní kategorie vyučování a jejich vzájemné vztahy
- determinace lidské psychiky – současná pojetí s vyvozením zákonitostí výchovných a vzdělávacích možností

5.

- uveďte nejvýznamnější pedagogické osobnosti, vyberte si jednu z nich a tu následně charakterizujte a zhodnoťte její význam pro současnost
- popište příčiny neprospěchu žáků
- typologie osobnosti (včetně aplikace na osobnost učitele a žáka)

6.

- vysvětlíte souvislost mezi pojmy výchova – vzdělávání – odborná příprava – výcvik
- popište a zhodnoťte možnosti využití projektového vyučování
- výkonové vlastnosti, schopnosti (charakteristika schopností, vloh, inteligence, její druhy a možnosti měření) ve vazbě na školní výkon

7.

- charakterizujte odbornou, výkonovou, osobnostní, společenskou a motivační způsobilost učitele odborných předmětů
- uveďte zvláštnosti technických vyučovacích předmětů
- popište činitele ovlivňující učení z psychologického hlediska

8.

- popište autoritu učitele, vysvětlete její význam, čím je dána, v čem spočívá, na čem závisí, souvislost autority a pedagogického taktu
- charakterizujte aktuální pohled na význam učebnic a učebních textů při výuce technických předmětů
- socializace osobnosti – charakteristiky socializace, deviantní socializace, postoje, mechanismy sociálního učení, postojové změny, možnosti resocializace neúspěšného žáka

9.

- objasněte problematiku hodnot a hodnotové orientace jako cíle výchovy a vzdělání, možnosti a způsoby jejího utváření ve školní praxi
- vysvětlete specifika průřezových témat v odborném vzdělávání a potřebu týmové spolupráce učitelů
- sociální komunikace a její dopad do efektivity pedagogického procesu

10.

- objasněte participaci rodičů na chodu školy a rozvoji osobnosti žáka – oblasti a formy spolupráce
- popište vyučovací metody technických vyučovacích předmětů
- objasněte podstatu a druhy učení, uveďte příklady vhodné pro střední odborné školy

11.

- popište vývojové tendence české školské soustavy v oblasti odborného školství
- popište a vysvětlete obecné cíle odborného vzdělávání a klíčové kompetence
- uveďte důsledky nefunkční rodiny na psychický vývoj žáka a jeho osobnost

12.

- uveďte specifika práce s žáky s odlišným kulturním a sociálním zázemím
- výuka řízená a výuka podporovaná počítačem
- sociální skupiny (charakteristické znaky, klasifikace, školní třída, pozice a role v žákovském kolektivu, sociální status, sociometrie)

13.

- objasněte problematiku učiva a jeho didaktické transformace
- vysvětlete význam a možnosti kooperace žáků ve vyučování
- sociální percepce a její uplatnění v pedagogickém procesu (včetně činitelů ovlivňujících objektivitu, chyby sociální percepce apod.)

14.

- popište řešení konfliktních situací ve škole
- objasněte význam, možnosti a realizaci propojování učiva jednotlivých předmětů ve vyučování
- charakterizujte rozvoj myšlenkových operací ve vyučování

15.

- objasněte význam ekologické výchovy a výchovy ke zdravému životnímu stylu v systému středního vzdělávání
- objasněte vztah rámcových a školních vzdělávacích programů
- náročné životní situace a jejich specifikace ve školním prostředí, včetně zásad duševní hygieny učitele a žáka